

zaronius tract. de adorat. Pontific. cap. 1. Machado tom. 2. lib. 4. p. 7. tract. 4. docum. 18. Leander tom. 6. tract. 7. de adorat. disp. 6. Barbosa de Iure Eccles. lib. 1. cap. 2.

49. Quæstio 9. An Summus Pontifex, ut Vicarius Christi Domini, possit cultu latriæ adorari? De quò, *hic q. 8.*

50. Quæstio 10. An licitum sit præter genuflexionem, & pedum osculationem, adorare Pontificem pectoris tunctione? De quò, *hic q. 8.*

51. Quæstio 11. An eadem adoratione at tingatur imago, & res adorata? De quò, *hic q. 1. & 6.*

52. Quæstio 12. An usus sacrarum imaginum, earumque adoratio sit vetustissimus, aut de novo per Tridentinum introductus? De quò, *hic q. 6.*

53. Quæstio 13. An creaturæ irrationales possint absque idolatriâ adorari? De quò, *hic q. 8.*

54. Quæstio 14. An imago Sancti non Canonici possit in Altari debite, ac licite locari? De quò *hic q. 6.*

55. Quæstio 15. An liceat Episcopo approbare, exponereque venerationi publicæ novas reliquias, quanvis non sint alicuius Sancti Canonici? De quò, *hic q. 6.*

56. Quæstio 16. An solius Episcopi sit approbatio reliquiarum Sancti Canonici? De quò, *hic q. 6.*

57. Quæstio 17. An miraculorum examen solitariè ad Ordinos pertineat? De quò, *hic q. 6.*

DE HIS, QUÆ CONVENIUNT SUPPOSITO divino ratione naturæ humanæ.

DISTINCTIONIS DECIMÆ SYNOPSIS.

*Quod Christo nomen personæ convenit, hoc fit
Ipsius haud hominis, sed ratione Dei.*

Sic incipit: *Solet etiam.*

Sic terminat: *Personaliter uniretur.*

1. **C**ONNECTITUR hæc distinctio cum superiori. In illâ egit Magister de comparatione naturæ humanæ ad proprietatem naturæ divinæ; sed in præsentî determinat de communicatione idiomatum in comparatione ad personam divinam: igitur in connexionis munere istæc abnormes non censentur distinctiones.

2. Consequentia probatur: Communicatio idiomatum, in comparatione ad personam divinam, necessariò oritur ex divinæ naturæ ad proprietatem naturæ humanæ comparatione, unâ cum ipsius naturæ humanæ ad divinæ naturæ proprietatem assimilatione; sed Magister in superiori distinctione egit de comparatione naturæ humanæ ad divinæ naturæ proprietatem, postquam de assimilatione naturæ divinæ ad humanæ naturæ proprietatem determinarat: ergo dum in præsentî de communicatione idiomatum in comparatione ad personam divinam agit Magister, iura connexionis sine cunctatione dehibita commendat.

3. Dividitur præsens distinctio in tres præcipuas partes. In quarum primâ validè statuit Magister, Christum Dominum, in quantum hominem, nec rem, nec nomen posse fortiri personæ. In secundâ verò declarat, Christum Dominum non Filium adoptivum; sed naturalem dici debere. In tertiâ autem, & ultimâ ostendit parte, qualiter Christus Dominus, secundum quod homo, prædestinatus dicatur.

4. **P**RO PRIMÆ igitur partis clarâ detectione, primum ponitur

tur assertum: *Christus Dominus, secundum homo, non est persona, etsi humana natura sit individua substantia, quatenus homo.* Quod utique confutandum tentat Magister ex cuiusdam gravissimi dubij affectata solutione.

5. Sic sedulo inquit Magister in littera: *An Christus Dominus, secundum quod homo, sit persona, vel etiam sit aliquid?* Pro utraque parte nervose arguit Magister, & dum illarum adaggerat fundamenta, more suo decretorio, ea ad unguem librat.

6. Primo sic in affirmantis partis defensionem urget in textus littera Magister: *Christus Dominus, in quantum homo, est aliquid: ergo aut substantia, aut aliquid a substantia diversum; sed non est aliud a substantia diversum: ergo est substantia; sed non irrationalis substantia: ergo rationalis.* Modò sic; sed omnis rationalis substantia est persona, bene pensata definitione personæ, quippe, rationalis naturæ individua substantia: igitur *Christus Dominus, secundum quod homo, est persona.*

7. Secundo, in negatis partis subsidium, sive in oppositum arguit Magister, in littera: *Si Christus Dominus, quatenus homo, foret persona, revera in Trinitate esset tertia, & non alia persona; sed tertia Trinitatis persona est Deus: ergo si Christus Dominus, in quantum homo, foret persona, necessario, secundum quod homo, esset Deus; sed consequens exorbitat a veritate: igitur & illud ex quo deducitur; ac proinde Christus Dominus, quatenus homo, non est persona.*

8. Huic instantiæ respondet Magister, nunquam fore concedendum *Christum Dominum, in quantum hominem, esse personam; quia tunc Verbum divinum non naturam, sed personam sibi arrogasse videretur; quod procul a vero ab omnibus Orthodoxis censetur.* Unde non est dicendus *Christus Dominus persona, secundum quod homo, nisi forsan propositio illa, secundum, unitatem personæ denotaret expressè.*

9. Quamobrem animadvertit Magister in littera, *ly secundum, multiplici acceptione potiri.* Quandoque enim exprimit conditionem, vel proprietatem divinæ, aut humanæ naturæ. Quandoque unitatem personæ. Quandoque habitum. Et quandoque causam. Quapropter his verbis finem animadversioni imponit Magister. *Cuius distinctionis rationem diligenter Lector animadvertat, atque in sinu memoria recondat, ne eius confundantur sensus, cum de Christo sermo occurrerit.*

10. Tertio Magister, iam vim oppositæ instantiæ bis magnâ dexteritate detergit. Primo; quia hæc illatio: *Christus Dominus, in*

quantum homo, est substantia rationalis: ergo est persona, non tenet: Nam anima est rationalis substantia: ergo est persona, non sequitur. Quia persona, ex suâ ethymologica ratione, dicitur quasi res per se sonans, & non alij rei coniuncta; quod de naturâ humanâ à Verbo divino assumptâ, sive de Christi Domini humanitate summum ac turpe foret divulgare nefas.

11. Secundo, etiam præfatum argumentum impigrè deterit Magister. Nam quod *Christus Dominus, in quantum homo, sit persona, quia eius vulgaris definitio id sonare videtur, nempe, rationalis naturæ individua substantia, nihil evincit; quia, etsi illa personæ descriptio aliis congruat personis, non verò divinis, cum pro ipsis excogitata non sit.* Unde, quanvis omnis individua substantia rationalis naturæ sit persona, hæc meditata descriptio; tamen natura humana à Verbo divino assumpta expers huius muneris arbitratur, estò individua substantia rationalis naturæ ab omnibus commendetur; cum à Verbo divino in unitatem personæ, extra omnem aleam, sit accepta; sicque *Christus Dominus, secundum quod homo, non est persona.*

12. Verum in hanc geminam solutionem rursus sic apponit Magister: *Christus Dominus, in quantum homo, est prædestinatus, ut sit Filius Dei; sed in quantum Christus Dominus est Filius Dei, est persona: igitur in quantum est homo, est persona.*

13. Respondet tamen Magister in littera, præfata instantiam valde posse sub æquivoco laborare, si eius termini profundè, studiosâque mente non agitantur. Nam *ly in quantum, si cum reduplicatione accipitur, valet cadere, vel super prædestinationem, aut super filiationem.* Si super prædestinationem, assumptum tenet, sed instantia non valet: Si super filiationem, instantia subsistit, sed assumptum corrui. Quamobrem, *Christus Dominus, secundum homo, nec rem, nec nomen personæ fortiri valet; quia non quòd homo est, eò Filius Dei est, sed solum per gratiam, cum id per eam acceperit.* Et hæc de prima distinctionis parte sufficiant.

14. PRO SECUNDÆ verò distinctionis partis ostensione secundum præfigitur assertum: *Christus Dominus, adhuc secundum homo, negatur dici Filius Dei adoptivus, sed naturalis.* Etiam, ex unius quesiti peracuta solutione, apprimè, thematis fundamentum concinnabat Magister in littera.

15. Sic edocendi avidus percontatur Magister in textu: *An Christus Dominus, in quantum homo, sit Filius Dei adoptivus?* Et respondet

Magister, Christum Dominum non esse Filium adoptivum, sed naturalem. Non enim Christus Dominus sic dicitur Filius naturā, quemadmodum dicitur Deus naturā divinitatis; cum solum divinitatis munere dicatur Deus, & Filius ratione naturalis nativitatis, & originis.

16. Quod ergo Christus Dominus non sit Dei Filius adoptivus, sed naturalis, rationum pondere, & gravissimis Patrum auctoritatibus, sic primò conatur suadere Magister: Ille dicitur filius adoptivus, qui prius non fuit filius patris, & postmodum in filium ipsius adoptatus est; quemadmodum homines, qui cum essent filij iræ, per gratiam postea facti sunt filij Dei; sed Christus Dominus, in quantum homo, semper fuit Filius Dei: ergo in quantum homo, non est Filius adoptivus, sed naturalis.

17. Secundò probat assumptum Magister his Augustini verbis lib. de fide ad Petrum cap. 2. *Ille, scilicet Deus, factus est naturaliter hominis Filius, qui est naturaliter Filius Unigenitus Dei Patris*; sed ex eo quod Christus Dominus sit factus naturaliter hominis Filius, qui erat naturaliter Filius Unigenitus Dei Patris, reverà non est Filius adoptivus secundum quod homo, sed naturalis: ergo.

18. Tertiò, ex ipso Augustino in Ioan. tract. 28. cap. 9. sic amplius roborat intentum Magister: *Non sumus filij gratia, non naturā Unigenitus autem naturā, non gratiā adoptionis*; sed quo pacto homines non naturā, sed adoptionis gratiā sunt Filij Dei; Unigenitus verò non gratiā adoptionis, sed naturā est Dei Filius, Christus Dominus, in quantum homo, est Filius naturalis, & non adoptivus ergo.

19. Quartò cum Hieronymo sup. Epist. ad Ephes. id ipsum in hanc firmat formam Magister: *Ille quidem naturā Filius est; nos verò adoptione: Ille nunquam non fuit Filius; nos antequam essemus prædestinati sumus, & tunc spiritum adoptionis accepimus, quando credidimus in Filium Dei.* Ergo si Christus Dominus naturā Filius est, & nos adoptione: Ille verò nunquam non fuit Filius; nos autem antequam essemus, prædestinati sumus, & tunc spiritum adoptionis accepimus, non incongruè colligitur, esse Filium Dei naturalem, & non adoptivum.

20. Quintò, ex Hilario novum asserto adijcit robur Magister. Sic lib. 3. de Trinit. affatur Hilarius: *Non solo nomine contestatus est se esse Filium Dei, sed etiam proprietate: Nos sumus filij Dei, sed non talis hic Filius. Hic enim verus, & proprius est Filius origine, non adoptione; veritate, non nuncupatione; nativitate, non creatione*; sed ex his Hilarij verbis clarissimè constat, Christum Dominum non solum nomine, & proprietate, verum origine, veritate, & nativitate esse Filium Dei;

secus

secus adoptione, nuncupatione aut creatione; homines verò esse filios Dei nomine, proprietate, adoptione, nuncupatione, creationeque: ergo.

21. Sextò tandem Ambrosius, dum lib. 1. de fide, cap. 9. hæc in litterâ scribit, certò certius in ære Magistri est: *Christus Filius est non per adoptionem, sed per naturam; sed per adoptionem nos filij dicimur, ille per veritatem natura est*; ergo si Christus Dominus non per adoptionem, sed per naturam est Filius Dei; nosque per adoptionem tantum filij Dei dicimur, quis ibi inficias, Christum Dominum esse Filium naturalem, & non adoptivum Dei.

22. Sed oppones ex Magistro in litterâ: Christus Dominus est Filius Dei naturā, & Virginis Matris gratiā; sed esse Filium Dei per gratiam, est esse Filium Dei adoptione: igitur Christus Dominus, in quantum homo, erit Filius Dei adoptivus, & non naturalis.

23. Respondetur, Christum Dominum esse Filium Virginis Matris simul per naturam, & gratiam unionis, iuxta Augustini pronuntiatum nuper appositum: *Factus est naturaliter hominis Filius, qui est naturaliter Filius Unigenitus Dei Patris*, qui ex eo sequatur, esse Filium adoptivum; quia et si sit Filius gratiā, non gratiā adoptionis, sed unionis gratiā; quod Patrum auctoritates hic in litterâ productæ confirmant iam discussum ostendunt.

24. Instabis: Non benè consonant, quod Christus Dominus sit simul Filius Virginis naturā, & gratiā. Et quidem; quia quod est naturale, non est gratuitum; & quod est gratuitum, non est naturale: ergo si Christus Dominus est Filius Virginis naturā, non poterit esse Filius gratiā, & è contra; ac proinde præsens abest, dum hæc profert Magister.

25. Respondetur ex Magistro, gratiam unionis, & naturam rectè posse de ipsa enuntiarè re per comparationem ad diversa. Nam Christus Dominus, secundum quod homo, est Filius naturalis Virginis Matris, cum sit Filius origine, & nativitate; at, in quantum Deus, est Filius Virginis, non naturā, nec adoptione, sed gratiā unionis, quæ cum filiatione naturali non pugnat; atque adeò Magister non præsens abest, dum hæc scribit.

26. Iterum in Magistro urges: Nos dicimur, ex Magistro, filij adoptivi, quia cum nati fuerimus iræ filij, per gratiam facti sumus filij Dei: ergo si hæc Magistri doctrina in tuto quiesceret, reverà nec Angeli boni, nec homo in statu innocentie forent adoptivi filij, nec in Regno Dei fortem, aut partem haberent, eò quod in eorum conditio-

ditio.

ditione inter iræ filios annumerati non fuerint: ergo in Magistro doctrinam valde hæc arrietat instantia.

27. Respondetur, Magistrum in litterà solùm fuisse alloquutum de adoptione referente extraneitatem conferentem elongationem à Deo per actum peccaminosum, quæ Angelis bonis non congruit ratione filiationis, nec primo homini in suæ creationis vestibulo; attamen accipiendo extraneitatem, quantum ad culpam, quæ inest, sive quia potuit inesse, omnes filios adoptionis ad unguem exambit; ita, ut Angeli, primusque homo possint absque ullà cunctatione his filiorum Dei insigniri nominibus, quin instantia premat Magistram. Et hæc de secundà distinctionis parte sufficiant.

28. PRO TERTIÆ autem, & ultimæ distinctionis partis argutà vestigatione, tertium statuitur assertum: *Christus Dominus non solùm quoad naturam humanam, verùm quod personam bene dicitur æternaliter Filius Dei prædestinatus.* Quod satis compressè pertractat Magister in litterà, solà cuiusdam dubii non avià solutione.

29. Aucupat enim Magister: *An natura, vel persona in Christo Domino fuerit prædestinata?* Et respondet in textus litterà, personam, & naturam in Christo Domino fuisse prædestinatam. Hoc etenim secundùm geminam partem faadet Magister.

30. Primò, fuit Christus Dominus prædestinatus quoad personam: Quia persona Filij, quæ semper fuit, est prædestinata, secundùm hominem assumptum, ut ipsa, scilicet ens homo, esset Dei Filius, sive destinata fuit in filiationem Dei, tanquàm in finem, cum posset præfata destinatio talis assumptionis in alium collineare finem: igitur Christi Domini persona fuit prædestinata.

31. Secundò, etiam quoad naturam humanam fuit Christus Dominus prædestinatus: Quia natura humana eò fine fuit producta, ut in unitatem personæ à Verbo divino assumeretur: ergo quia non solùm quoad personam verùm quoad naturam Christus Dominus bene dicitur æternaliter Filius Dei prædestinatus. Et hæc de tertià, & ultimà distinctionis parte satis superque sint dicta.

QUÆSTIONES.

32. QUÆSTIO 1. Quid sit persona, & an formaliter constituitur aliquo positivo, aut negativo? De quò, *t. 1. dist. 23. q. 1.*

33. Quæstio 2. An subsistentia realiter distinguatur à naturà? De quò, *tom. 1. dist. 23. q. 2.*

34. Quæstio 3. An detur subsistentia absoluta, & communis tribus divinis personis? De quò, *tom. 1. dist. 5. q. 2.*

Quæ

35. Quæstio 4. An Christus, ut homo, sit Filius naturalis proprius, aut adoptivus? De quò, *tom. 1. dist. 13. q. 5.*

36. Quæstio 5. An concretum Christus dicat personalitatem divinam, aut naturam humanam in recto? De quò, *hic dist. 1. q. 17.*

37. Quæstio 6. An Christus Dominus dicendus sit duo propter dualitatem naturæ, aut unus propter unitatem personæ? De quò, *hic dist. 1. q. 17.*

38. Quæstio 7. An Christus Dominus eò sit Filius, quò Deus? De quò, *tom. 1. dist. 13. q. 5.*

39. Quæstio 8. An Filius Dei sit prædestinatus? De quò *hic dist. 7. quæst. 1.*

40. Quæstio 9. An persona Christi Domini sit propriè ac verè composita? De quò, *hic dist. 6. q. 2.*

41. Quæstio 10. An quemadmodum in Christo Domino duplex reperitur natura, sic gemina inveniatur persona? De quò, *hic dist. 2. quæst. 7.*

42. Quæstio 11. An Christus Dominus sit verus Filius Immaculatæ Virginis Matris? De quò, *tom. 1. dist. 2. q. 8.*

43. Quæstio 12. An Christus Dominus sit Filius naturalis, aut adoptivus Beatæ Virginis Matris? De quò, *tom. 1. dist. 2. q. 8. & dist. 13. quæst. 5.*

44. Quæstio 13. An prædestinatio nostra fuerit ex meritis Christi Domini? De quò *tom. 1. dist. 41. q. 4.*

DE